

Статия на „Стандарт“ събуди духовете от татък океана
Спас Ташев

На 21 януари т.г. „Стандарт“ публикува статия за намиращата се в Хондурас единствена в света река, носеща името България и за неизвестната българска общност в тази централноамериканска държава.

Първ се отзова на призива за издирване на потомците на заселилите се в началото на XX в. българи в Хондурас председателят на Македонската патриотична организация „Любен Димитров“ в Торонто Георги Младенов. Още преди няколко години той бе открил своя съименник Орал Младенов от Бутон руж, Луизиана, САЩ, който се оказал потомък на български преселници в Хондурас.

За издирването на днешните представители на българската общност най-голяма е заслугата на изтъкнатия хондураски фотограф и художник Марвин Коралес. След като прочита статията във вестник „Стандарт“, той случайно запитал друг известен хондураски творец – поета Рубен Исагирре, дали случайно не познава някакви потомци на българи. От тук тръгва разплитането на нишката, защото внучката на неговия приятел, писателят Мануел Гарсия, е правнучка на българина Педро (Пенко) Банов от село Стояново. Веднага установяват контакт с нея и нейната баба Емелина Банов, живущи в гр. Оланчито. Още при телефонния разговор става ясно, че в същия град някога са се установили и други българи като Хуан Расков, Симон Еленков, Елиас Либанов и др. Тези факти подтикват Марвин Коралес да отиде лично в Оланчито. Там го запознават с богатия архив на Педро Банов. Неговите потомци са съхранили много снимки, документи за самоличност и десет страници спомени, написани на испански и описващи живота му от напускането на България през 1928 г. почти до неговата смърт през 2003 г. Една голяма част от тях съдържа информация и за други българи, живеещи в Хондурас.

Посещението на Марвин Коралес в Оланчито разкрива още факти. В градът живее учителката Елси Расков, дъщеря на Хуан Расков. Синът на Педро Банов – Естебан Банов, поддържа контакти с Борис и Асен Еленков от гр. Токоа. В Ла Сеиба пък живеел представител на семейство Пенков, известен с прозвището „Ел булгаро“. Пак там, в квартал Ла Исла, е друга българска фамилия – Савов. Потомците на Елиас Либанов пък живеят в столицата Тегусигалпа...

Това е само малка част от историята на българското присъствие в Хондурас. Новооткритите факти напълно потвърждават думите на един от водещите хондураски специалисти в областта на международните миграции д-р Хорхе Амая Банегас от университета в Тегусигалпа, че „българи са се заселили не само в Ла Сеиба, а и по цялото карибско крайбрежие и други райони“.

Оказа се, че неизвестната история на българските заселници предизвиква интерес не само в България, но и в Хондурас. В момента журналистката Марлен Авила от в. „Ла Пренса“ подготвя обширен материал за нашите сънародници. Със съдействието на Дома на културата в Ла Сеиба на 3 февруари 2010 г. по хондураското национално радио бе излъчено интервю с Марвин Коралес, който отправи апел към всички потомци на българи в Хондурас да се свържат с него. Защото вече се е зародила идеята да се направи първата обща среща на българите в Хондурас. Целта е не само да се опознаят по между си, но и да се

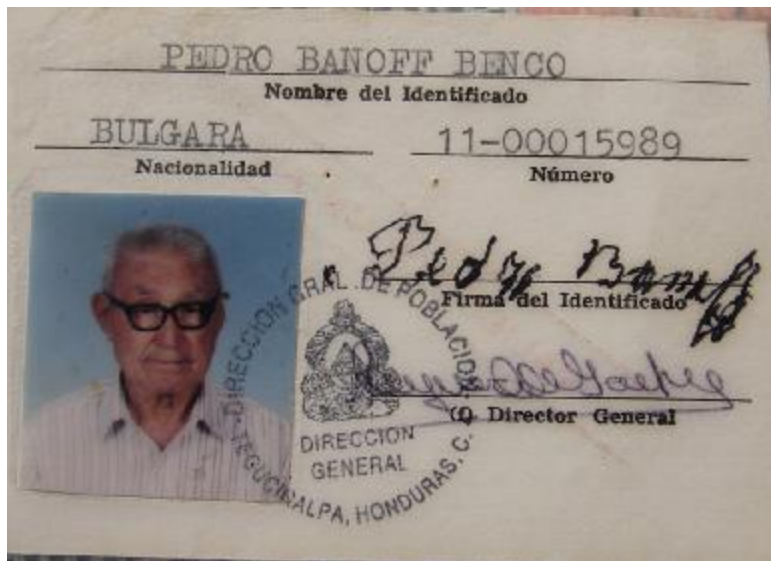
съдейства за възстановяването на прекъснатите връзки с прародината им България. Според думите на поета Рубен Исагирре, „може би сега е момента да върнем спомена за Педро Банов в неговата обичана България“.

Художникът и фотограф Марвин Коралес. Негова е заслугата за издирването на българската общност в Хондурас.

Снимка на Педро (Пенко) Банов в първите години от пристигането му в Хондурас.

Личната карта на Педро Банов. До смъртта си през 2003 г. остава само български гражданин.

I

Pedro Banoff Banoff 19 años
 Fecha de nacimiento marzo el año
 1903 - el 13 de Septiembre en Selo
 o Payulo Stollanovo mi Padre
 Bano Penkoff ghebur
 mi madre es isa Banoff
 Estefan nacido lo mismo
 lugar en Bulgaria somos
 4 hijos e mujeres y 2 Baseses
 madre de cada una San Primero
 Pena Banoff Segundo
 Pedro Banoff el tercero
 Stana Banoff y curita
 es Estefan Banoff todo
~~Baseses~~ Bulgaria

de 6 años cuidando animales
 como ovejas y kabras y ateo
 asta la edad de 12 años
 entre la Escala de ocho e
 años en tempo la geras.
 la Escala de llamarla
 Puchrene estive asta

Част от спомените
 на Педро Банов